

สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด

ศรัญญา ทองเจริญ¹

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

ศรัญญา ทองเจริญ. (2563). สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด. วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 3(5), 2563 : 127 - 141.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ตามตัวแปร ตำแหน่ง ระดับ การศึกษา ขนาดโรงเรียน ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ในครั้งนี้จำนวน 484 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 66 คน ครูวิชาการ จำนวน 66 คน ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ จำนวน 66 คน ครูผู้สอนจำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 4 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.767 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่การทดสอบเอฟ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมเรียงตามลำดับจากด้านที่มีปัญหามากไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักเรียน ด้านเครื่องมือ และด้านสภาพแวดล้อม และในภาพรวมสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมระหว่าง ผู้เกี่ยวข้อง ที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ ประสบการณ์ด้านการศึกษาพิเศษ และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน พบว่ามีสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรวมใน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมพบว่า 3.1) ด้านนักเรียน ควรส่งเสริมนักเรียนทั่วไปให้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ โดยต้องเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม แก่เด็กทั้งสองกลุ่ม และเสริมทักษะทางวิชาการตามศักยภาพ ของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการประเมินตามสภาพจริง จัดให้มีหลักสูตรสำหรับนักเรียนเด็กที่มีความต้องการ พิเศษแต่ละประเภท ครูต้องมีความรู้ มีเครื่องมือและใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ เป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ สร้างความตระหนัก สร้างเจตคติที่ดี ให้ขวัญและกำลังใจ แก่บุคลากรในโรงเรียน ในการปฏิบัติงานด้านการเรียนรวม โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์และพบปะผู้ปกครอง อย่างสม่ำเสมอ เพื่อความร่วมมือ ในการช่วยเหลือ ดูแลบุตร หลานที่มีความต้องการพิเศษ 3.2) ด้านสภาพแวดล้อม ควรจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียน ใช้ห้องปฏิบัติการ บริเวณโรงเรียนเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเพื่อการพักผ่อนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ 3.3) ด้านการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้นักเรียน ได้ทำกิจกรรมร่วมกันให้มากที่สุด โดยใช้เทคนิค วิธีการ และสื่อการสอนที่หลากหลาย โดยละ เว้นกิจกรรมการแข่งขันที่มีผลแพ้ชนะ ปรับวิธีการสอนโดยคำนึงถึงนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น เช่น การทำงานที่มีความยากง่าย การประเมินผลการเรียน หรือการรวมกิจกรรม ควรใช้วิธีการและเกณฑ์ที่ต่างกับเด็ก

ทั่วไป โดยให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องของนักเรียนเป็นรายบุคคลและควรจัดให้มีห้องเสริม ทักษะทางวิชาการ ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาพิเศษควรกำกับให้มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) และจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้โดยให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องของเด็กแต่ละคนอย่างจริงจัง ใช้การนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อให้มีการรายงานความก้าวหน้า มีการส่งต่อนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ ต่อผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ควรทำสมุดรายงานผลการเรียนเป็นพิเศษโดยระบุ จุดเด่น จุดด้อยที่เด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจน 3.4) ด้านเครื่องมือให้มีการจัดทำนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน โครงการโดยให้ครอบคลุมถึงกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรวมที่เข้มแข็ง

คำสำคัญ : แกนนำจัดการเรียนรวม แนวทางการจัดการเรียนรวม สภาพปัญหา ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ

Problem Situation and Provision Management in Leading Integration Schools in Roi-Et, Prathomsuksa Education Service Area Office

Saranya Thongcharoen ¹

¹ Educational Administration Nakhon Ratchasima College
Ban Mai Sub-district, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province 30000

Saranya Thongcharoen. (2020). Problem Situation and Provision Management in Leading Integration Schools in Roi-Et, Prathomsuksa Education Service Area Office. Thai Journal of Environmental Studies Vol. 3(5), 2020 : 127 - 141.

Abstract

This research aimed to study the problem situation and the way to manage provision in leading integration schools. The result has been compared by using many variables including: position, the highest degrees provide, school size, basic special education and experience of participants in special education area. There were 473 people selected from learning inclusive school in this research including: sixty-six lead teachers, sixty-six academic teachers, sixty-six project responsible teachers, and two hundred and eighty-six teachers. This research used a four scales survey questionnaire as a tool to collect data which has total reliability (α) 0.93. Moreover, this research used questionnaire and focus group to explain deep results. The statistics used in this research including: frequency, percent, mean, standard deviation, F-test and content analysis.

This research found that 1) the problem situation in leading integration schools could describe from high to low teaching and learning activities, students, and environment, respectively, however, overall there were in high level. 2) the comparison problem of provision learning in leading integration school found that the involve people who has different position, degree, basic special education, basic special education and school size would have no different in problem management in leading integration schools. 3) the way to solve the problems of management in leading integration schools showed that 3.1) in student aspect, the school should support student in terms of helping students who has special need by training in all aspects including: emotion, society for both group of students and reinforce special need student follow their learning ability. The assessment from real situation should synchronize with the curriculum which use for each particular kind of special need students. Teachers should have adequate tools and they should have good psychology skills to take care of them and they should manage special education in each special need person. The principle should pay attention to the good motion; good view point and support all teachers in the school. Moreover, the principle should set up the meeting of student's parent for having some suggestions and technique to take care of special need students; 3.2) in environment aspect, the school should have good manage both inside and outside including laboratory for learning area and for special need student to rest; 3.3) in teaching and learning aspects, the school should set up learning activities for both group of students to have inclusive work as much as possible by using activities method techniques

and various instruction, however, they should avoid competitive activities. They should adapt their teaching skills by concern of special need students for example give balance easy-hard work or use the different rule from other students in the same activity if that activity has in both group of students. The school should have special room of supportive skills. The principle should understand the special education and the school should have an Individualization Education Plan (IEP) and create. Individual Implementation Plan (IIP) for all 8 main learning substances by concern with each particular special need student. The school should have learning supervision and follow them to send their approach report to the principals and the parents. The students should have special learning report that contain strengthen and weak points that the students need to develop; 3.4) in development tool aspects, the schools should create vision, mission, policies, plan, and projects by cover special need student group. Moreover, the school should have strong inclusive learning network and using learning technology as well.

Keywords: leading integration school, Provision Management, problem, special need education

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมจัดการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ในมาตราที่ 43 ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และในมาตราที่ 55 ระบุว่า บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติจากนั้นรัฐบาลไทยได้พยายามผลักดันให้มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือผู้พิการ โดยกำหนดสิทธิหน้าที่ทางการศึกษาสำหรับผู้พิการและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 10 ระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ นับตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เน้นศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ., 2542)

ในปี พ.ศ.2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนทั่วไปจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยจัดโครงการนำร่องโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs) ได้รับสิทธิในการศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และการ

เรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของแต่ละคนไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้มากนักและเด็กทั่วไปได้เรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้มีสังคมที่กว้างขึ้นและได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ครูและผู้ปกครอง (นิติธร ปิลวาสน์, 2556) การจัดการเรียนร่วมเป็นการช่วยให้เด็กที่มีความพิเศษหรือเด็กพิการและเด็กทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้ เข้าใจซึ่งกันและกันเกิดการยอมรับในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งนับเป็นโอกาสที่ดีสำหรับเด็กที่มีความพิเศษจะได้พัฒนาศักยภาพทุกด้านในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั่วไป เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมทั่วไปได้อย่างมีความสุขอีกทั้งครอบครัวก็สามารถให้ความดูแลเอาใจใส่ได้อย่างใกล้ชิด นับได้ว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (ฉวีวรรณ โยकिन, 2553)

การจัดการเรียนร่วมของประเทศไทยเริ่มต้นครั้งแรกในปี พ.ศ.2499 โดยจัดเรียนร่วมในโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องด้านการมองเห็นไปเรียนร่วมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ต่อมารัฐบาลไทยในสมัยนั้นได้ขยายผลไปตามโรงเรียนต่างๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน จากนั้นมากระทรวงศึกษาธิการได้ทำการทดลองจัดเรียนร่วมระหว่างโรงเรียนสอนเด็กพิเศษและโรงเรียนทั่วไป และได้จัดทำแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 โดยมีนโยบายให้ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลลักษณะพิเศษ หรือพบความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ในโรงเรียนเฉพาะและโรงเรียนทั่วไปตามความเหมาะสม จนเป็นที่ยอมรับว่าการเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อสภาพความต้องการของผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพและการปรับตัวของเด็กพิการให้อยู่ร่วมกับคนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) โดยตั้งเป้าหมายให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กพิการและขยายบริการในรูปแบบของการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปให้มากขึ้น และกระจายไปในส่วนภูมิภาคเพื่อความเสมอภาค กว้างขวางและ

ทั่วถึง ช่วยให้เด็กพิการได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเพื่อนร่วมชาติ

โครงการเรียนร่วมเป็นโครงการที่เปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ ในวัยเรียน ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในระบบโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการพิเศษทางการศึกษาและเพื่อการพัฒนาศักยภาพเด็กเป็นรายบุคคล โดยมีครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษให้ความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนร่วม กระทรวงศึกษาธิการได้มีความพยายามดำเนินการในรูปแบบโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในทุกจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรมมาตั้งแต่พ.ศ. 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมอย่างทั่วถึงในพื้นที่ใกล้บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 10)

โครงสร้างซีท (SEAT Framework) เป็นแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมทั้งในชั้นเรียนร่วมและในสถานศึกษาเป็นโครงสร้างที่มีความยืดหยุ่นและมีความชัดเจน เป็นการทำงานร่วมกันทั้งระบบเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพรวมทั้งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในวัยเรียนได้รับการตามกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องโดยสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ซึ่งโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมต้องบริหารตามโครงสร้างซีท โดยให้ครอบคลุมองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) นักเรียน (S: Students) 2) สภาพแวดล้อม (E: Environment) 3) กิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) 4) เครื่องมือ (T: Tool) (เบญจา ชลธารันนท์, 2546: 6) ซึ่งการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท สามารถกล่าวได้ว่า เป็นการบริหารที่สอดคล้องกับหลักการของธรรมชาติหรือหลักการระบบกลไกการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีที่ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการมีกระบวนการที่โปร่งใส การพร้อมรับการ

ตรวจสอบความชอบธรรมในการใช้อำนาจ การมีกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน และการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีการบูรณาการองค์ประกอบทุกด้านอย่างครบถ้วน ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไปในโรงเรียนปกติ ได้รับประโยชน์ทางการศึกษาเพิ่มขึ้น พ่อ แม่ ผู้ปกครองและครอบครัวของเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษมีความสุข และมีความพึงพอใจที่ลูกได้รับการทางการศึกษาและได้รับโอกาสเช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนร่วมได้อย่างเป็นระบบ ด้วยการบริหารที่เป็นไปอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้าเรียนร่วมได้รับประโยชน์ในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (เบญจา ชลธารันนท์, 2546: 49-50)

สำหรับการดำเนินงานบริหารจัดการเรียนร่วมของจังหวัดร้อยเอ็ด มีนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบเรียนร่วม พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนทั้งในเรื่องของงบประมาณ และกิจกรรมในการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมทั้ง 315 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน 20 อำเภอ ในเขตบริการทางการศึกษาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เป็นแหล่งวิทยากรด้านการศึกษาพิเศษแก่โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมทั่วไป แต่จากการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด กลับพบว่า การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน จัดการเรียนร่วมจังหวัดร้อยเอ็ดประสบปัญหาคือ ด้านบุคลากรมีปัญหาเกี่ยวกับครูขาดความรู้และขาดทักษะในการคัดกรองเพื่อระบุประเภทความพิการ ทำให้ผลการคัดกรองที่ได้ไม่ชัดเจนและผิดประเภทซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการวางแผนพัฒนาตามความต้องการจำเป็นพิเศษ ดังที่ปรากฏในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อีกทั้งยังขาดความรู้และทักษะในเรื่องการวัดและประเมินผลรวมถึงผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญอย่างจริงจังเนื่องจากมีภาระงานที่ต้อง

รับผิดชอบมากและคิดว่าไม่ใช่กลุ่มสาระวิชาหลักที่ต้องยกระดับผลสัมฤทธิ์จึงไม่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในด้านนี้เท่าที่ควรและอีกประการหนึ่งที่เป็นปัญหาสำคัญคือ มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการเรียนร่วมในระดับโรงเรียนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นสาเหตุที่มีส่วนทำให้ทั้งผู้บริหารและครูไม่สามารถทำหน้าที่ดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างเต็มที่ เต็มเวลาและอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม ส่วนด้านงบประมาณพบว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทั้งระบบ และแหล่งสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน องค์กรอื่นๆ มีน้อยเพราะรายได้ของประชากรโดยรวมต่อเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่ง (ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด, 2561: 8 - 11)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีข้อมูลที่ชัดเจนและครอบคลุม โดยเฉพาะข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือในรูปแบบงานวิจัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการจัดการแกนนำในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่ามีปัญหาได้บ้างภายใต้การบริหารจัดการเรียนร่วมใน 4 องค์ประกอบ ของโครงสร้างซีท ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านเครื่องมือ เพื่อเป็นข้อมูล ในการวางแผน แก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ทั้งในส่วนของผู้เกี่ยวข้องด้านนโยบายคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน และเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยตรง ทั้งนี้เพื่อให้ได้แนว

ทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนร่วมเพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานเรียนร่วมของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ทั้งนี้มุ่งหวังว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมในสังกัดต่อไป

2. วัตถุประสงค์

ในการศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 พื้นที่วิจัย

โรงเรียนแกนนำในจังหวัดร้อยเอ็ด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เขต 1 เขต 2 และเขต 3

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด จาก 66 โรงเรียน มีผู้บริหารและครูที่ดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จำนวน 1,070 คน ประกอบด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 66 คน
ครูวิชาการ	จำนวน 66 คน
ครูผู้รับผิดชอบโครงการ	จำนวน 66 คน
ครูผู้สอน	จำนวน 872 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาในเชิงปริมาณ ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาร้อยเอ็ด จาก 66 โรงเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการเรียนร่วม ศึกษาจากประชากรโรงเรียนละ 1 คน จาก 66 โรงเรียน รวม 198 คน ครูผู้สอนศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 275 คน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมในจังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ตามโครงสร้างซีทใน 4 องค์ประกอบ คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended Question) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ใน 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้าน

สภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

3.5 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารหนังสือ รายงานการวิจัย รายงานการนิเทศโรงเรียนเรียนร่วม แบบสอบถามการปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำ และโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนร่วม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบสอบถามครอบคลุมแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการเรียนร่วม จากผลการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานเรียนร่วม ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด และการรายงานผลการนิเทศติดตามการดำเนินงานเรียนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปัญหาที่เกิดจากด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามจำนวน 53 ข้อ ดังนี้

- 1.2.1 ด้านนักเรียน จำนวน 15 ข้อ
- 1.2.2 ด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 13 ข้อ
- 1.2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 13 ข้อ
- 1.2.4 ด้านเครื่องมือ จำนวน 12 ข้อ

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณารวบรวมความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)ระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ว่า
ข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่า
ข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยาม
ศัพท์

คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องจาก
คะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ, 2543: 248-249) คัดเลือกข้อคำถาม
ที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50ขึ้นไป และนำมา
ปรับปรุงตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญส่วนข้อ
คำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ไม่
นำมาใช้ ปรากฏว่าได้แบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ มี
ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
ไปทดลองใช้ (Try - Out) กับโรงเรียนแกนนำจัดการ
เรียนร่วมในจังหวัดร้อยเอ็ด เขต 1 เขต 2 และเขต 3
จำนวน 5 โรงเรียนๆ ละ 6 คน รวมจำนวนผู้ตอบ
แบบสอบถาม 30 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ
โรงเรียน จำนวน 5 คน และครูโรงเรียนละ 5 คน
ประกอบด้วยครูวิชาการ 1 คน ครูรับผิดชอบโครงการ
1 คน ครูผู้สอนจำนวน 3 คน รวมจำนวนครูที่ตอบ
แบบสอบถามจำนวน 25 คน แล้วนำผลการตอบ
แบบสอบถามนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่า
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.93

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการศึกษา
สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวม
ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้
ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือและแนะนำ
ตัวจากวิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ร้อยเอ็ด เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัย และขอความร่วมมือ
ให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปเก็บ
รวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมกับ

ผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการ ครูรับผิดชอบ
โครงการเรียนรวม และครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำ
เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
จำนวน 473 ฉบับ หลังจาก 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยขอรับ
แบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ใน
กรณีที่ถูกส่งตัวอย่าง ไม่ตอบแบบสอบถามใน
ระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยดำเนินการติดตามด้วย
ตนเองโดยการประสานผ่าน ผู้บริหารสถานศึกษาและ
ประสานผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีกครั้ง
หนึ่ง ซึ่งรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด
จำนวน 473 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่
ได้รับคืนอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ทั้งหมด

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาสภาพ
ปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวม
ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์
ข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการ
วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปัญหาการจัดการ
เรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยวิเคราะห์
ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
ดำเนินการดังนี้

1.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของ
แบบสอบถาม และลงรหัสข้อมูล

1.1.2 วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าความถี่
ค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและ
นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

1.1.3 วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย
(Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation)

ตัวแปรเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการ
เรียนรวม ในโรงเรียนแกนนำ นำค่าที่ได้ไป
เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดโดยการแบ่งช่วง
เท่าๆ กัน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.26 – 4.00 หมายถึง มีสภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.2 หมายถึง มีสภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76 – 2.50 หมายถึง มีสภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.75 หมายถึง มีสภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.1.4 เปรียบเทียบสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวม ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด ที่จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่งระดับ การศึกษาขนาดโรงเรียน ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ ประสบการณ์การทำงานด้าน การศึกษาพิเศษของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้วิจัยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.2.1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ใน 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้าน การเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ นำมาสรุปโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.2.2 เป็นการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยนำ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ นำมาสรุปโดยการวิเคราะห์ เนื้อหาและการตีความจากข้อมูล

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติในการ วิจัย ดังนี้

2.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ

2.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงตาม เนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (ระพีพันธ์ โปธิศรี, 2549:63)

2.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการประมาณค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (a - Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูป (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2547:81: 83)

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1) ค่าร้อยละ (Percentage) (Ferguson, 1981: 68)

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) (Ferguson, 1981: 68)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนว ทางทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ การวิจัยได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการ การจัดการเรียนรวม ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน รวมร้อยเอ็ด โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน โดยเห็นว่ามี สภาพปัญหาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านของสภาพปัญหาการจัดการ เรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนรวมร้อยเอ็ด ที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่ามีสภาพปัญหา มากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้าน นักเรียนและ ด้านเครื่องมือ ส่วนด้านที่ผู้บริหาร วิทยาลัยและครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีสภาพปัญหา น้อยที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อม

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีระดับ การศึกษา ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ความรู้พื้นฐาน ทางการศึกษาพิเศษแตกต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเดียวกัน ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ยกเว้นด้านสภาพแวดล้อมพบว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ แตกต่างกัน มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษน้อยกว่า 1 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา การจัดการเรียนรวมแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ตั้งแต่ 1-5 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด ครั้งนี้พบประเด็นที่น่าสนใจ สามารถ อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่ามีความปัญหาหนักที่สุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านนักเรียนและด้านเครื่องมือ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากเท่ากัน ส่วนด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่ามีความปัญหาหนักที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีความรู้หรือผ่านการอบรมเรื่องการจัดการเรียนรวม หรือองค์ความรู้ทางการศึกษาพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ซึ่งเป็นการโยกย้าย สถานที่ทำงานเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ร้าย หรือเป็นการย้ายด้วยเหตุผลอื่น ๆ ทั้งการเปลี่ยนสถานที่ ทำงาน

ภายในสำนักงานเขตพื้นที่เดียวกันและต่างเขตพื้นที่ โดยที่ผู้มารับงานการจัดการเรียนรวมยังไม่มี ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการเรียนรวม จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติงาน ประสบกับสภาพปัญหาในระดับมากทั้ง 4 ด้าน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมทั่วประเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548: 2-3) พบว่าการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการทุกประเภทในโรงเรียนเรียนรวมยังไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร เนื่องจากบุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะการจัดการเรียนการสอน การพัฒนา หลักสูตร สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นของเด็กแต่ละคน และยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546: 2) ที่กล่าวว่าปัจจุบันแม้ว่าโรงเรียนจะดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และดำเนินการตามนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการแล้วก็ตาม แต่ก็ยังพบปัญหาที่เกิดขึ้นนั่นคือ โรงเรียนทั่วไปยังขาดความรู้ และขาดทักษะในการบริหารจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ เช่น นโยบายการจัดการเรียนรวม บุคลากร หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และงบประมาณ อีกทั้งยัง สอดคล้องกับ ณัฐฤตา ไพศาลสมบัติ (2543: บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรวมระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารพบว่า โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายได้ทั้งหมด บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความสามารถและทักษะในการสอน และจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลขาดงบประมาณในการปรับสภาพแวดล้อม และให้บริการเครื่องมือ สื่อ และอุปกรณ์การนิเทศและติดตามผลยังทำได้ไม่เต็มที่ หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนยังมีน้อย ส่วนปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนคือขาดเอกสารที่เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม ครูไม่สามารถจัด

กิจกรรมได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ชาติสื่อและวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

2. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านสภาพแวดล้อม ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่ามีสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนรวมแตกต่างกันและพบว่า ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ มีความสำคัญ ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด โดยผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษน้อยกว่า 1 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ตั้งแต่ 1-5 ปี และมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้ง นี้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่รับผิดชอบการจัดการเรียนรวมที่มีระดับ การศึกษา ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่ต่างกัน จากตัวแปรดังกล่าวไม่สามารถที่จะเป็น ปัจจัยที่จะบอกได้ว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ต่างกัน ซึ่งทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องรับ นโยบายและต้องปฏิบัติพร้อมทั้งต้องดำเนินการตาม นโยบาย ด้านการจัดการศึกษาจากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด รวมทั้งจากการที่ได้รับความรู้ความเข้าใจถึงกฎหมายและ

ระเบียบ สิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่อยู่ในวัยเรียน รวมถึง การได้รับการอบรม พัฒนาจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาถึงเรื่อง การจัดการเรียนรวม การได้รับข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ วารสาร ต่างๆ และที่สำคัญ การมีจิตสาธารณะ ความมีเมตตา กรุณา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษานั้นๆ ที่มีต่อ นักเรียน ผู้ปกครองและต่อชุมชนในการจัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ ดังนั้นระดับการศึกษา ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่ต่างกันเกี่ยวกับความคิดเห็นของสภาพปัญหา ที่เกิดจากการเรียนรวม ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ที่ได้ศึกษาและมี วัตถุประสงค์ในลักษณะเดียวกัน เช่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของสาขาสิริ วัชรานุรักษ์ (2553: 17) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการ บริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) เป็นฐานในโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนรวม จังหวัด สงขลา ซึ่งผลการวิจัยยังพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มี เพศต่างกัน อายุต่างกัน ระดับ การศึกษาต่างกัน และจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็ก ที่มีความบกพร่อง ประเภทต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน อีกทั้งยัง สอดคล้องกับสมศรี พนมวิจิตร (2546: 89-91) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนที่จัด การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน ระดับ การศึกษาต่างกัน และจัดการ ศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องประเภท ต่างกัน มีปัญหา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่ จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียน รวมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน

ส่วนความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา ร้อยเอ็ด ด้านสภาพแวดล้อมของ ผู้บริหารและครู ที่มีประสบการณ์การทำงานด้าน การศึกษาพิเศษต่างกัน โดยผู้ที่มีประสบการณ์การ ทำงานด้านการศึกษาพิเศษ น้อยกว่า 1 ปี มีความ คิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมใน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมแตกต่างจากผู้ที่มี ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ตั้งแต่ 1-5 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ ในการทำงานด้าน การศึกษาพิเศษ 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะ ผู้ที่มี ประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ น้อย กว่า 1 ปี อาจจะมีอายุตัวน้อยด้วยจึงทำให้ มีผลต่อ การแสวงหาความรู้ วิทยาการ แนวคิด แนวปฏิบัติ ของการจัดการศึกษาพิเศษ การเปิดใจรับ วิทยาการ ใหม่ ๆ การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนเปลี่ยนการสอน ตลอดจนการดูแลให้ความช่วยเหลือ เป็นรายบุคคล ตามสภาพความบกพร่อง ตามหลักในการจัด การศึกษาพิเศษ ทั้งยังมองเห็นว่าการจัด สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและตัวบุคคลไม่ได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กที่มี ความ ต้องการพิเศษ และอาจจะเนื่องมาจากได้รับการอบรม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ให้เข้าใจ ถึงการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่ง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2550:94) ได้กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อม ไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นบุคคลสำคัญใน ชีวิตเด็กได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู บุคลากรอื่น ใน โรงเรียน โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมดังนี้ จัดประชุม บุคลากรทุกคนในโรงเรียน เพื่อให้รับรู้โรงเรียนได้ ดำเนินการโครงการเรียนรวมและจะดำเนินการ อย่างเป็นระบบ สร้างบรรยากาศการยอมรับนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ ให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน รับรู้และร่วมมือกันดูแล ช่วยเหลืออย่างถูกวิธี จัดให้มี คณะกรรมการจัดการเรียนรวมประจำโรงเรียน ซึ่ง ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรภายนอกมาร่วมกันกำหนด นโยบาย แนวทางการดำเนินงาน การจัดสรร

งบประมาณ บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนใน โรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์โครงการให้บุคลากรทุก คนและผู้เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ในการทำงานเป็นทีม และยังมีความสอดคล้องกับ (กึ่งกาญจน์ พุเกษม, 2551:75) พบว่าบรรยากาศใน การเรียนรวมก่อให้เกิดประโยชน์ กับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษและเด็กปกติที่มีความสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ความอบอุ่นและมิตรภาพ 2) การพัฒนา ทางด้านสังคมและการรู้จักตนเอง 3) การพัฒนา บุคลิกภาพ

3. สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม พบว่า ด้านนักเรียน ควรส่งเสริมนักเรียนทั่วไปให้มี ส่วนรวมในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความ ต้องการ พิเศษ และเสริมทักษะทางวิชาการตามศักยภาพของ ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประเมินตามสภาพ จริง จัดให้มีหลักสูตรสำหรับนักเรียนเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษแต่ละประเภท ครูต้องมีความรู้มี เครื่องมือและใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ สร้างความตระหนัก สร้างเจตคติที่ดีให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรใน โรงเรียนในการปฏิบัติงานด้านการเรียนรวม โรงเรียน ควรสร้างความสัมพันธ์และ พบปะผู้ปกครองอย่าง สม่ำเสมอ เพื่อความร่วมมือในการช่วยเหลือดูแลบุตร หลานที่มีความต้องการพิเศษ

ด้านสภาพแวดล้อม ควรจัดสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ใช้ห้องปฏิบัติการ บริเวณโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเพื่อการ พักผ่อนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ด้านการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้ทำกิจกรรม ร่วมกันให้มากที่สุด โดยใช้เทคนิค วิธีการ และสื่อการ สอนที่หลากหลาย โดยละเว้นกิจกรรมการแข่งขัน ที่มี ผลแพ้ชนะ ปรับวิธีการสอนโดยคำนึงถึงนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษมากขึ้น เช่น การให้งาน ที่มี ความยากง่าย การประเมินผลการเรียนหรือการรวม กิจกรรม ควรใช้วิธีการและเกณฑ์ที่ต่างกับ เด็กทั่วไป โดยให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องของ

นักเรียนเป็นรายบุคคล และควรจัดให้มี ห้องเสริมทักษะทางวิชาการ ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจ ด้านการศึกษาพิเศษ ควรกำกับให้มีการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และจัดทำ แผนการสอนเฉพาะบุคคลทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องของเด็กแต่ละคนอย่างจริงจัง ใช้การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้มีการรายงานความก้าวหน้า มีการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อผู้บริหารโรงเรียน และ ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ควรทำสมุดรายงานผลการเรียนเป็นพิเศษ โดยระบุจุดเด่น จุดด้อยที่เด็ก ควรได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เห็นว่ามีสภาพปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนจึงควรพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา เช่นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดแยกคัดกรอง เทคนิคการสอน การจัดการชั้นเรียน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การวัดและประเมินผลโดยวิธีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนรวม

2. ควรจัดอบรมให้ผู้บริหารและครูทั้งโรงเรียน มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรวม โดยใช้

โครงสร้างซีททั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านเครื่องมือ เพราะทุกคนจะได้รับทราบถึงแนวทางวิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยไปใช้ครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลสำเร็จจากการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้านตามโครงสร้างซีทและการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนทั่วไป เพื่อเอื้อต่อผู้ที่มีความบกพร่องในวัยเรียนให้ได้รับ โอกาสในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตผ่านการวางแผนและการทำงาน ความร่วมมือ เป็นทีมและระบบเครือข่ายให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ตามความสามารถและตามความถนัด เป็นรายบุคคล โดยที่มืองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนรวมกันให้ความช่วยเหลือ ดูแลและอำนวยความสะดวก

2. ควรมีการศึกษาผลจากการปฏิบัติงานตามโครงสร้างซีทในด้านอื่นๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านทักษะวิชาการให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับ สิ่งที่จะพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคลตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3. ควรมีการศึกษาผลจากการปฏิบัติงานตามโครงสร้างซีท จากผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและพัฒนาบุตรหลาน

7. เอกสารอ้างอิง

กิงกาญจน์ พุเกษม. (2551). ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2550). รูปแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กและคนพิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. 2554. (อัดสำเนา). อนุรักษ์ดา ไพศาลสมบัติ. (2543). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). *การทำหนังสือเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- นิติธร ปลาวาสน์. (ม.ป.ป.). *ปฏิบัติตามข้อตกลง (Commitment)*. [ออนไลน์]. ได้จาก <http://taamkru.com/th/ปฏิบัติตามข้อตกลง/#article102>. [สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2559].
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2547). *การวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจา ชลธาร์นนท์. (2546). *คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ระพีพันธ์ โพรศรี. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด. สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561). *เอกสารรายงานผลการจัดการเรียนร่วมประจำปี 2561*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร.
- สมศรี พนมวิจิตร. (2546). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- สชาสิริ วัชรานุรักษ์. (2553). *การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) เป็นฐานในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.